

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 20.01.2025

Vår ref.: 201704608-12 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 2024/786

Godkjenning av metode om prising av utvekslingskapasitet for intradagmarkedet etter CACM artikkel 55

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) mottok forslag til metode om prising av utvekslingskapasitet for intradagmarkedet fra Statnett SF (Statnett) den 18. mars 2024.¹ Metodeforslaget er utarbeidet som følge av krav i forordning (EU) 2015/1222 av 24. juli 2015 om retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering (CACM) artikkel 55.

RME ba den 27. mars 2024 EFTAs overvåkingsorgan (ESA) om å treffe beslutning om metodeforslaget. ESA traff slik beslutning rettet mot RME den 11. desember 2024. RME skal sørge for at ESAs beslutninger gjennomføres i Norge i tråd med Norges EØS-rettslige forpliktelser.

RME godkjenner Statnetts forslag til metode om prising av utvekslingskapasitet mellom budområder for intradagmarkedet.

1. Beskrivelse av saken

1.1 Bakgrunn – CACM krever at Statnett legger frem metodeforslag

CACM er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene² § 1. Forskriften regulerer de fysiske markedene for omsetning av elektrisk kraft dagen før fysisk levering (døgnmarkedet) og frem til driftstimen (intradag).

Disse markedene sikrer i stor grad den momentane balansen mellom tilbud og etterspørsel som til enhver tid må finnes i kraftsystemet.

CACM inneholder krav om at Statnett skal utarbeide forslag til nærmere angitte metoder og legge disse frem for RME. Noen av disse metodene skal Statnett utarbeide sammen med

---

¹ Jf. e-post fra Statnett SF til RME den 18. mars 2024, vår ref. 201704608-5 og Statnetts ref. 2024/786-1.

² Forskrift 20. desember 2006 nr. 1563 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft
E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:
www.nve.no/reguleringsmyndigheten
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

andre TSOer.³ Det følger av CACM om Statnett skal samarbeide med alle andre TSOer i EØS,⁴ eller bare innenfor den relevante kapasitetsberegningsregionen eller en annen konstellasjon.

RME skal vurdere slike metodeforslag for eventuell godkjenning etter energiloven,⁵ jf. CACM artikkel 9, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2 første og fjerde ledd.

Ett av forslagene som Statnett skal utarbeide og legge frem for RME for godkjenning, er forslag til metode om prising av utvekslingskapasitet i intradagmarkedet, jf. CACM artikkel 55.

1.2 Statnetts høring av utkast til metodeforslag

Statnett har etter CACM artikkel 55, jf. artikkel 12 nr. 1, en plikt til å gjennomføre høring av metodeforslaget før det ferdigstilles og oversendes RME. De synspunkter som kommer frem under høringen skal tas i betraktning når metodeforslaget ferdigstilles.

Statnett gjennomførte slik høring i samarbeid med øvrige relevante TSOer fra den 11. april 2017 til den 12. mai 2017 gjennom ENTSO-E. ENTSO-E organiserte i tillegg et offentlig innspillsmøte med webinar den 19. april 2017. Gjennom høringsprosessene ble det avgitt til sammen 16 høringsuttalelser.

1.3 Statnetts oversendelse av metodeforslaget til RME

Den 18. mars 2024 mottok RME forslag til metode om metode om prising av utvekslingskapasitet mellom budområder for intradagmarkedet fra Statnett i henhold til CACM artikkel 55 nr. 3, jf. artikkel 9 nr. 1.

Metoden er utviklet av Statnett i samarbeid med de andre relevante TSOene i EØS.

1.4 Metodeforslagets innhold

Metodeforslaget innfører en mekanisme for prising av utvekslingskapasitet i intradagmarkedet gjennom intradagsauksjoner (IDAer). IDAene skal være organisert som implisitte auksjoner, hvor allokering og prising av utvekslingskapasitet skjer samtidig som salgsprisen for kraft i de ulike budområdene settes. Ved flaskehals mellom budområder oppstår det en forskjell i salgsprisen for kraft mellom budområdene, og i en implisitt auksjon vil utvekslingskapasitet prises som denne forskjellen.

---

³ «TSO» er en forkortelse for «*Transmission System Operator*». Statnett er sertifisert av RME og utpekt av Olje- og energidepartementet (OED) (nå Energidepartementet) som norsk TSO, jf. RMEs vedtak av den 1. juli 2022 hhv. OEDs godkjenning og utpeking av den 7. juli 2022

⁴ Island og Liechtenstein deltar ikke i dette

⁵ Lov 29. Juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven)

I tillegg til prising av utvekslingskapasitet bidrar IDAene også til å samle likviditet ved visse tidspunkter når intradaghandelen foregår. Utenom tidsperiodene når IDAene arrangeres, vil det i henhold til metodeforslaget fortsatt kunne pågå kontinuerlig handel mellom budområder i intradag. Utvekslingskapasitet blir ikke priset når handelen foregår kontinuerlig i intradag.

Metodeforslaget beskriver prinsippene og reglene for gjennomføring av IDAer og dermed også for prisingen av utvekslingskapasitet gjennom auksjonene. IDAer skal gjennomføres for alle budområdegrenser hvor markedsaktører kan delta i markedskoblingen for intradag (SIDC)⁶, sammen med kontinuerlig handel.

Følgende tidspunkter for IDAene er angitt i metodeforslaget:

- IDA1: Budfrist kl. 15 dagen før driftsdøgnet (D-1) og mulighet for bud i alle markedstidsenheter (MTUer⁷) i driftsdøgnet (D)
- IDA2: Budfrist kl. 22 dagen før driftsdøgnet (D-1) og mulighet for bud i alle markedstidsenheter (MTUer) i driftsdøgnet (D)
- IDA3: Budfrist kl. 10 i driftsdøgnet (D) og mulighet for bud i alle markedstidsenheter (MTUer) mellom kl. 12 og kl. 24 i driftsdøgnet (D)

Siden allokering av utvekslingskapasitet ikke kan skje samtidig for kontinuerlig intradaghandel og for IDAene, må kapasitetstildeling mellom budområder i kontinuerlig handel opphøre midlertidig i tidsrommene mens IDAene foregår. Tiden når kapasitetstildeling ikke er tilgjengelig for kontinuerlig handel skal være begrenset til tiden som trengs for å:

- Overføre kapasitetsdataene fra markedskoblingen for kontinuerlig handel til markedskoblingen for IDAer
- Kjøre markedskoblingsalgoritmen for IDAer
- Validere resultatene fra IDAene

1.5 RMEs anmodning til ESA

Etter å ha vurdert metodeforslaget, rettet RME den 27. mars 2024 en anmodning til ESA om å treffe beslutning om metodeforslaget.⁸

1.6 RMEs forhåndsuttalelse til ESAs utkast til beslutning

Med det formål å ta hensyn til RMEs synspunkter i henhold til EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 bokstav d punkt (iv), ba ESA den 20. november 2024 om innspill fra RME til ESAs utkast til beslutning.

---

⁶ Single Intraday Coupling (SIDC)

⁷ Market time unit (MTU) er tidsoppløsningen som gjelder i markedet.

⁸ Jf. forordning (EF) nr. 713/2009 artikkel 8 nr. 1 første avsnitt bokstav b, jf. EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 bokstav d

RME avgav uttalelse den 25. november 2024.

RME uttalte at ESAs utkast til beslutning støtter opp under en effektiv allokering av grensekryssende utvekslingskapasitet i intradagmarkedet via en felles metode for prising av utvekslingskapasitet i intradagauksjoner, i tråd med CACM artikkel 55. På denne bakgrunn fremholdt RME at det aktuelle utkastet bidrar til å oppfylle CACMs formål.

I vår uttalelse ønsket RME særskilt velkommen de tilpasninger som ESA har fastsatt for å reflektere det relevante rettslige rammeverket i CACM og tredje energimarkedspakke, slik dette er innlemmet i EØS-avtalen. ESAs tilpasninger er ikke bare nødvendige, men også hensiktsmessige og velbalanserte for å sikre en homogenisert tilnærming, noe RME fremholdt som essensielt for å sikre markedets funksjon.

RME vurderte at ESAs utkast til beslutning falt innenfor virkeområdet til CACM artikkel 55. Videre uttrykte RME støtte til ESAs vurdering av at grensehandelsforordningen⁹ og CACM gir både relevant og tilstrekkelig grunnlag for fastsettelse av metoden.

RME hadde på denne bakgrunn ingen bemerkninger til innholdet i utkastet.

1.7 ESAs beslutning

ESA traff etter dette beslutning rettet mot RME om metodeforslaget den 11. desember 2024. Innholdet i ESAs beslutning er det samme som det RME sluttet seg til gjennom vår forhåndsuttalelse.

2. Regelverk som ligger til grunn for vedtaket

2.1 Grensehandelsforordningen og CACM

CACM og forordning (EF) nr. 714/2009 (grensehandelsforordningen) er innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i Norge som forskrift i medhold av energiloven, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Overordnede rammer etter CACM

Formålet med CACM er ifølge artikkel 3 å:

- a) fremme effektiv konkurranse i produksjonen av, handelen med og forsyningen av elektrisk kraft,
- b) sikre optimal bruk av transmisjonsinfrastrukturen,
- c) sikre driftssikkerheten,

---

⁹ Forordning (EF) nr. 714/2009 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene og om oppheving av forordning (EF) nr. 1228/2003

- d) optimalisere beregningen og tildelingen av utvekslingskapasitet mellom budområder,
- e) sikre rettferdig og ikke-diskriminerende behandling av TSOer, NEMOer¹⁰, ACER¹¹, reguleringsmyndigheter og markedsdeltakere,
- f) sikre og forbedre gjennomsiktighet og pålitelighet med hensyn til opplysninger,
- g) bidra til effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnett for elektrisk kraft og elektrisitetssektoren i Unionen,
- h) ta hensyn til behovet for et rettferdig og velordnet marked og en rettferdig og velordnet prisdannelse,
- i) sikre like vilkår for NEMOer, og
- j) sørge for tilgang til utvekslingskapasitet mellom budområder som ikke innebærer forskjellsbehandling.

Forskrift om elektrisk kraft over landegrensene gjennomfører Norges EØS-rettslige forpliktelser. CACM skal derfor tolkes i lys av grunnleggende EØS-rettslige tolkningsprinsipper som prinsippet om EØS-konform tolkning og homogenitetsprinsippet.

Krav om at Statnett gjennomfører høring av metodeforslaget

Før ferdigstillelse av metodeforslaget skal Statnett legge dette ut på høring for aktuelle interessenter, inklusive berørte myndigheter. Dette følger av CACM artikkel 55 nr. 3, jf. artikkel 12 nr. 1. Det følger av CACM artikkel 12 nr. 1 at slik høring skal vare i minst én måned.

Etter CACM artikkel 12 nr. 2 skal forslag til metoder som NEMOene i Norge skal utarbeide i samarbeid med alle NEMOene i EØS, offentliggjøres og sendes ut på offentlig høring på EØS-nivå. Til sammenligning skal forslag til metoder som NEMOene i Norge skal utarbeide i samarbeid med andre NEMOer i relevant kapasitetsberegningsregion eller annen nærmere angitt konstellasjon, sendes ut på offentlig høring på det relevante regionale nivå.

NEMOene skal etter CACM artikkel 12 nr. 3 ta hensyn til de innspill som kommer frem under høringsrunden før de sender endelig forslag til metode til RME for godkjenning.

---

¹⁰ Utppekt operatør på markedet for elektrisk kraft

¹¹ Byrådet for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter

Rammer for innholdet i metoden

Regelverket oppstiller klare rammer for innholdet i metoden som begrenser anledningen til å utøve skjønn ved utarbeidelse og godkjenning av metodeforslaget. Dette følger blant annet av CACM artikkel 55, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Herunder krever CACM artikkel 9 nr. 9 at forslaget inneholder en anbefalt tidsplan for gjennomføringen og en beskrivelse av metodens forventede innvirkning på de overordnede målene for forskriften.

Godkjenning

Forslag til metode om prising av utvekslingskapasitet for intradagmarkedet etter CACM artikkel 55 skal vurderes av RME for eventuell godkjenning. I den forbindelse skal RME koordinere sin vurdering av forslaget med alle relevante reguleringsmyndigheter i EØS, jf. CACM artikkel 9 nr. 5, jf. nr. 1, jf. nr. 6 bokstav j, jf. nr. 10.

Etter å ha vurdert forslaget, kan RME henvise metodeforslaget til ESA etter CACM artikkel 9 nr. 11.¹²

2.2 NEM-forskriften

Det følger av NEM-forskriften § 2-4 annet ledd at RME skal sørge for at beslutninger truffet av ESA i henhold til EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 blir gjennomført i Norge i samsvar med Norges EØS-rettslige forpliktelser.

2.3 Energiloven

Etter energiloven § 6-1 fjerde ledd bokstav b, jf. a, skal reguleringsmyndigheten ved enkeltvedtak fastsette eller godkjenne relevante metoder.¹³

3. Begrunnelse for vedtaket

3.1 De formelle kravene til metodeforslaget og beslutningsprosessen er oppfylt

Metodeforslaget er mottatt av RME innenfor NEMOenes frist for utarbeidelse av forslaget, og det er gjennomført høring av metodeforslaget i tråd med de krav som følger av CACM.

---

¹² Jf. EØS-avtalen vedlegg IV pkt. 49 og EØS-komiteens beslutning nr. 204/2020 fortalen pkt. 9, jf. forordning (EF) nr. 713/2009 artikkel 8 nr. 1 første avsnitt bokstav b, jf. EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 bokstav d

¹³ Nærmere bestemt metoder for å fastsette vilkår om system- og balansetjenester, planlegging, idriftsettelse eller tilknytning av anlegg i kraftsystemet, som bruk av standardvilkår, den systemansvarliges kapasitetstildeling og håndtering av flaskehals i overføringsnettet, samt utøvelsen av systemansvaret

Etter å ha vurdert metodeforslaget, rettet RME den 27. mars 2024 en anmodning til ESA om å treffe beslutning om metodeforslaget.¹⁴ ESA traff etter dette beslutning rettet mot RME om metodeforslaget den 11. desember 2024.

RMEs vurdering, vår beslutning om å rette en anmodning til ESA om å treffe beslutning om metodeforslaget, samt ESAs beslutning rettet mot RME om metodeforslaget, overholder gjeldende rammer for slike vurderinger og beslutninger.

De formelle kravene til beslutningsprosessen er dermed oppfylt.

3.2 Vurdering av metodeforslaget

RME vurderer at metodeforslaget oppfyller kravene i CACM artikkel 55 ved at forslaget innenfor de gjeldende rammer fastsetter en effektiv metode for prising av utvekslingskapasitet i intradagmarkedet.

Metodeforslaget bidrar til å nå flere av målene med CACM, jf. artikkel 3, se også avsnitt 2.1 i dette brevet. Prising av utvekslingskapasitet er en viktig brikke i koordineringen og harmoniseringen av markedsløsningen for intradaghandel. Metodeforslaget bidrar til optimisering av beregningen og tildelingen av utvekslingskapasitet mellom budområder, jf. CACM artikkel 3 bokstav d. Ved å samle likviditet ved visse tidspunkter støtter metodeforslaget opp under et rettferdig og velordnet marked og en rettferdig og velordnet prisdannelse, jf. CACM artikkel 3 bokstav h. Metodeforslaget fremmer effektiv konkurranse i produksjonen av, handelen med og forsyningen av kraft, jf. CACM artikkel 3 bokstav a, og tilrettelegger for likeverdig behandling og likevelldig tilgang til utvekslingskapasitet for markedsaktører i intradagkoblingen, jf. CACM artikkel 3 bokstav e og j.

Prising av utvekslingskapasitet etablerer et prissignal som gjenspeiler utvekslingskapasitetens markedsverdi. Siden utvekslingskapasitet ofte er et knapt gode i intradagmarkedet, bidrar metodeforslaget også til effektiv bruk av transmisjonsinfrastruktur, jf. CACM artikkel 3 bokstav b, og til effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnett, jf. CACM artikkel 3 bokstav g.

Metoden vil ikke være til ulempe for driftssikkerhet i kraftsystem, jf. CACM artikkel 3 bokstav c, og organisering av IDAene sikrer tilstrekkelig fleksibilitet for TSOene til å ivareta driftssikkerheten.

Oppsummert vurderer RME at metodens innhold vil bidra til å oppfylle de overordnede målene som er angitt i CACM artikkel 3. Innholdet er i tråd med regelverkets rammer for metoden. Alle prosessuelle krav er overholdt. Kravene til metoden etter energiloven og forskrift om elektrisk kraft over landegrensene, herunder CACM, er dermed oppfylt.

---

¹⁴ Jf. CACM artikkel 9 nr. 11, jf. EØS-avtalen vedlegg IV pkt. 49 og EØS-komiteens beslutning nr. 204/2020 fortalen pkt. 9, jf. forordning (EF) nr. 713/2009 artikkel 8 nr. 1 første avsnitt bokstav b, jf. EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 bokstav d

Ved sin behandling av metodeforslaget, foretok ESA enkelte tilpasninger som fremgår av ESAs beslutning rettet mot RME av den 11. desember 2024. Metodeforslaget med ESAs tilpasninger fremgår av vedlegg I. ESAs tilpasninger endrer ikke det materielle innholdet i metoden.

Etter dette er det RMEs vurdering at metodeforslaget kan godkjennes med det innhold som fremgår av vedlegg I.

3.3 Godkjenningens form

RME finner at innholdet i godkjenningen er bestemmende for rettigheter eller plikter til private rettssubjekter, i dette tilfellet TSOen i Norge. RMEs vurdering er følgelig at metoden bør godkjennes ved enkeltvedtak rettet mot TSO i Norge.

4. Vedtak

RME godkjenner forslag fra Statnett til metode om metode om prising av utvekslingskapasitet mellom budområder for intradagmarkedet i henhold til energiloven § 6-1 fjerde ledd bokstav b, jf. a,¹⁵ jf. NEM-forskriften § 2-4 annet ledd, med det innhold som fremgår av vedtaket vedlegg I.

Statnett plikter etter dette å anvende metoden som systemansvarlig og TSO.

5. Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Mottakerliste:

STATNETT SF

Kopimottakerliste:

---

¹⁵ Jf. CACM artikkel 9 nr. 5, jf. nr. 6 bokstav j, jf. artikkel 55, jf. artikkel 9 nr. 10, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2 første og fjerde ledd

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no . RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda .
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none"> - Skrive hvilket vedtak du klager på. - Skrive hvilket resultat du ønsker. - Opplyse om du klager innenfor fristen. - Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

